Stockholms läns landsting

# 14

# Yttrande över Finansdepartementets promemoria Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet (Ds 2017:60)

LS 2017-1483

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2018-02-07

LS 2017-1483

Landstingsstyrelsen

# Yttrande över Finansdepartementets promemoria Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet (Ds 2017:60)

Föredragande landstingsråd: Daniel Forslund

## Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna synpunkter på promemorian Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet (Ds 2017:60).

## Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

*att* avge yttrande till Finansdepartementet över promemorian Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet (Ds 2017:60) i enlighet med landstingsdirektörens förslag.

## Landstingsrådsberedningens motivering

En modern offentlig sektor måste utnyttja den moderna tekniken för att underlätta vardagen för både invånare och personal. Som alla andra delar av samhället genomför Stockholms läns landsting nu en omfattande ambitionshöjning i digitaliseringen av hur patienter, resenärer och invånare kan nå landstingets service även digitalt. Att dessa nya digitala tjänster är tillgängliga och användbara för så många som möjligt är helt avgörande för att kunna erbjuda en samhällsservice på lika villkor.

Landstinget har därför beslutat att basera all digital utveckling på principen att digitala tjänster inte får exkludera olika grupper, utan så långt det är möjligt utforma dem utifrån tillgänglighetskrav baserat på olika gruppers behov och önskemål. Teknik ska vara tillgänglig för alla, oavsett teknikvana eller funktionsförmåga. Idag finns fortfarande tekniska begränsningar i de äldre system och plattformar som fortfarande är i drift, men omfattande

investeringar av exempelvis 1177 Vårdguiden sker för närvarande för att byta ut den tekniska plattformen för vårdens viktiga e-tjänster. Därigenom kan de bättre fungera tillsammans med moderna hjälpmedel och underlätta den tillgänglighetsanpassning i enlighet med de skärpta krav som nu föreslås.

För att bättre basera den digitala utvecklingen på användarnas behov och öka förståelsen av olika anpassningar, har landstinget genom hälso- och sjukvårdsförvaltningen tecknat en samverkansöverenskommelse med HSO, DHR och SRF för att låta individer inom funktionshinderrörelsen delta i bland annat behovsinventering, idéutveckling och testprocesser för nya 1177 Vårdguiden för att få in tillgänglighetsperspektiven fullt ut när landstingets e-tjänster nu moderniseras och utvecklas på bred front. Lärdomarna från detta arbete planeras också bli en resurs för det nationella digitaliseringsarbete som landsting och regioner bedriver gemensamt inom ramen för Inera AB.

Landstinget har ett stort antal digitala tjänster som kommer att omfattas av det nya webtillgänglighetsdirektivet. Utöver de tjänster som tidigare nämnts finns dessutom uppemot 100 stycken webbplatser som berörs av lagförslaget. Jämfört med övriga offentliga aktörer i landet är troligen Stockholms läns landsting den aktör som i högst grad kommer att behöva anpassa sig till det nya lagförslaget.

Stockholms läns landsting ser således positivt på promemorians förslag, att direktivet genomförs genom införandet av en särskild lag om tillgänglighet till digital offentlig service. Vi välkomnar därtill att Finansdepartementet i promemorian tar höjd för att det kommer att behövas tid för att ställa om till innehållet i det nya webbtillgänglighetsdirektivet.

**Beslutsunderlag**

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 15 januari 2018
Förslag till yttrande
Sammanfattning av promemorian Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet (Ds 2017:60)

Irene Svenonius

Daniel Forslund

Gustaf Drougge

Stockholms läns landsting

2018-01-15
LS 2017-1483

*Landstingsstyrelsen*
*Landstingsstyrelsens förvaltning*
*SLL Kommunikation*
*Dennis Larsson*

# Yttrande över Finansdepartementets promemoria Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet (Ds 2017:60)

## Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna synpunkter på promemorian Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet (Ds 2017:60).

## Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 15 januari 2018
Förslag till yttrande
Sammanfattning av promemorian Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet (Ds 2017:60)

## Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

*att* avge yttrande till Finansdepartementet över promemorian Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet (Ds 2017:60) i enlighet med landstingsdirektörens förslag.

## Förvaltningens förslag och motivering

*Sammanfattning*
I Finansdepartementets promemoria Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet (Ds 2017:60) lämnas förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 av den 26 oktober 2016 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (webbtillgänglighetsdirektivet).

Direktivet är ett så kallat minimiharmoniseringsdirektiv och i promemorian föreslås även vissa bestämmelser som går utöver direktivets minimikrav. Det föreslås att direktivet genomförs genom införandet av en särskild lag om tillgänglighet till digital offentlig service. Med digital offentlig service avses i det här fallet tjänster eller information som en offentlig aktör tillhandahåller via en teknisk lösning.

Stockholms läns landsting har ett stort antal tjänster som i ovanstående perspektiv kommer att omfattas av den nya lagen. En bedömning är att antalet tjänster till och med är så pass omfattande jämfört med övriga offentliga aktörer i landet att Stockholms läns landsting är den aktör som i högst grad kommer att behöva anpassa sig till det nya lagförslaget.

Finansdepartementets promemoria är välformulerad, och tar i sin ansats höjd för att Stockholms läns landsting, och övriga offentliga aktörer som berörs, kommer att behöva tid för att ställa om till innehållet i det nya webbtillgänglighetsdirektivet.

I sin helhet tillstyrker förvaltningen förslagen, men har några synpunkter, vilka framgår i yttrandet.

Dels berör det formuleringar kring att den offentliga aktören ska genomföra vad som kallas för en ”skälig anpassning”. Vad som är skälig anpassning kommer att bedömas från fall till fall, vilket kan medföra godtycklighet i bedömningen, och en svårighet att veta i hur hög grad som en digital service ska anpassas.

Dels berör det promemorians kostnadsuppskattning kring vad det kommer att kosta att anpassa en digital tjänst, där förvaltningens bedömning är att kostnadsuppskattningen är lågt räknad.

*Bakgrund*
Stockholms läns landsting har beretts möjlighet att lämna synpunkter på remissen avseende departementspromemorian Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet (Ds 2017:60).

*Överväganden*
I promemorian ges utrymme för att offentliga aktörer kommer att ges tid för att anpassa sina digitala tjänster till de nya lagkraven som föreslås. Dock är det så att antalet digitala tjänster som omfattas inom Stockholms läns

landsting är exceptionellt många till antalet. Enbart vad det gäller webbplatser finns det uppskattningsvis 100 stycken som berörs av lagförslaget.

**Ekonomiska konsekvenser**
I promemorian uppskattar Finansdepartementet att kostnaden för att anpassa en digital tjänst till det nya lagförslaget uppgår till 90 000 - 360 000 kronor. För Stockholms läns landsting innebär det sammantaget stora kostnader de närmaste åren. I synnerhet eftersom förvaltningens bedömning är att Finansdepartementets kostnadsuppskattning är väldigt låg.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Katarina Winell
Kommunikationsdirektör

**Beslutsexpediering:**
Akt
Finansdepartementet
SLL Kommunikation

Godkänd av Malin Frenning, 2018-01-11

Finansdepartementet

# Yttrande över Finansdepartementets promemoria Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet

Stockholms läns landsting har beretts möjlighet att yttra sig över remissen avseende Finansdepartementets promemoria Genomförande av webbtillgänglighetsdirektivet (Ds 2017:60).

## Sammanfattning

Stockholms läns landsting välkomnar och ställer sig i allt väsentligt positivt till innehållet i promemorian. Landstinget önskar dock lämna följande synpunkter.

### *Skälig anpassning*

Bland annat på sidan 15 i 12 § anges att ”En offentlig aktör är endast skyldig att uppfylla kraven i 10 och 11 §§ om fullgörandet av dessa krav utgör en skälig anpassning.

Vid bedömningen av om en anpassning är skälig ska bl.a. den offentliga aktörens storlek, art och resurser, samt uppskattade kostnader och fördelar för den berörda aktören i förhållande till de uppskattade fördelarna för personer med funktionsnedsättning beaktas.

För en sådan aktör som avses i 4 § andra stycket 3 och 4, och som inte utgör ett offentligt styrt organ enligt 5 §, ska vid bedömningen även den offentliga finansieringens storlek och varaktighet beaktas, samt hur lång tid aktören har haft på sig att anpassa sin digitala service till kraven.”

En svårighet som Stockholms läns landsting ser är att den skrivningen, och även en del andra formuleringar, ger intryck av att innehålla ett mått av godtycke i sin bedömning av i vilken grad som anpassning ska ske. Det skapar en svårighet för aktören i sin bedömning av hur väl den digitala servicen ska anpassas till kraven.

Under en övergångsperiod kommer de offentliga aktörerna ha ett stort behov av inte enbart tillsyn utan även rådgivning, för att uppnå rätt nivå av anpassning. Det är ett starkt önskemål att det behovet tillgodoses i samband med genomförandet av webbtillgänglighetsdirektivet.

### *Generella ekonomiska konsekvenser för verksamheter som omfattas av förslagets tillämpningsområde*

I promemorian förekommer på sidan 133 en enkel kostnadsuppskattning för att uppdatera en webbplats från WCAG 2.0 nivå A till WCAG 2.0 nivå AA på en modern plattform. Stockholms läns landsting är medvetna om att det enbart är en kostnadsuppskattning, men vill ändå påpeka att utifrån erfarenhet är de reella kostnaderna sannolikt betydligt högre än de uppskattade i exemplet.

För en större verksamhet, som till exempel Stockholms läns landsting, med uppskattningsvis över 100 webbplatser är det sammantaget ett betydande belopp, även om vi är medvetna om att det är ett nödvändigt arbete.

# 1 Sammanfattning

I promemorian lämnas förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2102 av den 26 oktober 2016 om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer (webbtillgänglighetsdirektivet). Direktivet är ett s.k. minimiharmoniseringsdirektiv och i promemorian föreslås även vissa bestämmelser som går utöver direktivets minimikrav.

Det föreslås att direktivet genomförs genom införandet av en särskild lag om tillgänglighet till digital offentlig service. Med digital offentlig service avses tjänster eller information som en offentlig aktör tillhandahåller via en teknisk lösning.

Webbtillgänglighetsdirektivet omfattar statliga och kommunala myndigheter, beslutande församlingar i kommuner och landsting, offentligt styrda organ samt sammanslutningar av dessa aktörer. Offentligt styrda organ innefattar i huvudsak vissa statliga och de flesta kommunala företag. I promemorian föreslås även att privata aktörer, som med offentlig finansiering bedriver yrkesmässig verksamhet inom skola, hälso- och sjukvård samt omsorg, ska omfattas av den nya lagens krav. Detsamma gäller enskilda utbildningsanordnare med examenstillstånd som erhåller statsbidrag för ersättning för högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå eller för utbildning på forskarnivå. Public service-företag och vissa icke-statliga organisationer undantas från lagens tillämpningsområde. De aktörer som avses omfattas av kraven benämns offentliga aktörer.

Enligt den föreslagna lagen ska digital service som tillhandahålls av en offentlig aktör, via en teknisk lösning som står under aktörens kontroll, vara tillgänglig i enlighet med tillgänglighetskraven i de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen. Därutöver ska även digital service, som tillhandahålls av en offentlig

aktör via en teknisk lösning som står under tredje parts kontroll, så långt det är möjligt, uppfylla samma krav. Det sist nämnda kravet omfattar bl.a. den digitala service som offentliga aktörer tillhandahåller via sociala medier. I promemorian föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka krav på tillgänglighet i form av tekniska standarder som ska gälla.

Vissa specifika typer av digital service föreslås kunna undantas från lagens krav. Den föreslagna lagen innehåller även en bestämmelse som möjliggör att digital service, helt eller delvis, kan undantas från kraven om fullgörandet av tillgänglighetskraven inte utgör en skälig anpassning.

En offentlig aktör ska för sådan digital service som står under aktörens kontroll tillhandahålla ett tillgänglighetsutlåtande. Detta utlåtande ska bl.a. innehålla en kommentarsfunktion som gör det möjligt för enskilda personer att meddela den berörda aktören att de inte anser att aktörens digitala service uppfyller tillgänglighetskraven. Genom kommentarsfunktionen ska enskilda personer även kunna begära att viss digital service som undantagits från kraven tillhandahålls i en för dem tillgänglig form.

En tillsynsmyndighet ska ansvara för de uppgifter i form av utbildning och information, övervakning, rapportering samt uppföljning som webbtillgänglighetsdirektivet föreskriver. Myndigheten ska även kunna utfärda förelägganden om rättelse när en offentlig aktör inte uppfyller den föreslagna lagens krav, som får förenas med vite.

Om en offentlig aktör efter begäran beslutar att inte tillhandahålla digital service ska detta beslut, med vissa undantag, överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Även tillsynsmyndighetens förelägganden om rättelse får överklagas.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 23 september 2018. Regleringen avseende digital service som tillhandahålls av en offentlig aktör via en teknisk lösning som står under tredje parts kontroll ska enligt förslaget tillämpas för digital service som publiceras efter den 22 september 2020. I direktivet anges olika tidpunkter för när kraven ska börja tillämpas för vissa typer av digital service. Det anges vidare olika tidpunkter för när kraven ska börja gälla för befintliga respektive nya webbplatser samt mobila applikationer. I promemorian föreslås att regeringen eller den

myndighet regeringen bestämmer ska få besluta om föreskrifter rörande detta.